

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt:8, sayı:14, (2007.)

**MEZUN OLDUKLARI LİSE TÜRLERİNE GÖRE
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİNİN
BAŞARI DURUMLARININ İNCELENMESİ**

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Serkan ECE¹ Ahmet Süleyman BİLGİN²

ÖZET

Bu araştırmada, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'na kaynaklık eden öğrenciler, geldikleri lise türlerine göre "Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri" (AGSL) ve "Diğer Liseler" olmak üzere iki grupta ele alınmış; öğrencilerin yetenek sınavı puanlarının ve lisans eğitimleri boyunca aldıkları alana yönelik derslerin başarı puanlarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Veriler Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na 2003 yılında giren öğrencilerin yetenek sınavında aldıkları puanlar ve lisans süreçleri boyunca alana yönelik derslerde aldıkları puanlardan oluşmaktadır. Elde edilen bu puanlar sonrasında öğrencilerin yetenek sınavında aldıkları puanlar ve lisans alan ders başarıları arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği Mann-Whitney U testi ile incelenmiştir. Öğrencilerin 1. ,2. , 3. ve 4.sınıf dersleri performans, performans-kuram ve kuramsal dersler olarak üç ana grupta toplanmış ve alana yönelik derslerin incelemeleri bu üç ana grup üzerinden yürütülmüştür.

Elde edilen sonuçlara göre; öğrencilerin özel yetenek sınav puanları ile, geldikleri lise türlerine arasında ve geldikleri lise türlerine göre lisans eğitimi boyunca aldıkları alana yönelik derslerin hiç birinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Lise Türleri, Müzik Yetenek Sınavları

**THE EXAMINATION ON ACHIEVEMENT CASES OF
MUSICAL EDUCATION MAIN ART DISCIPLINE
STUDENTS UP TO HIGH SCHOOL TYPES THEY
GRADUATED**

ABSTRACT

In this research, students who are source materials of Musical Education Main Art Disciplines were divided into two groups, as: "Anatolian Fine Arts High School" and "The Other High Schools". The results of musical aptitude test and the achievement scores in their disciplinary lessons were examined whether the results have a significant difference between groups or not. Datas of this research consisted of the results of musical aptitude test of students who had been enrolled to Abant İzzet Baysal University Faculty of Education Department of Fine Arts Education Musical Education Main Art Discipline in 2003 and the scores they got during their undergraduate programme. The results of musical aptitude test and their achievement levels in their disciplinary lessons that students got during their undergraduate programme were analysed whether the results have a significant difference between groups or not, by utilizing the test Mann-Whitney U. The lessons of first, second, third and fourth grades were grouped as performance, performance&theory and theoretical in three main category and the examination had been carried on in categories.

According to the results; no significant difference were determined between groups on musical aptitude test points and in any lesson on during the undergraduate programme, depending on schools which the students graduated from.

Key Words: Music Education, High School Types, Musical Aptitude Tests

¹ AİBÜ Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi. asece@hotmail.com

² AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi sulozophy@hotmail.com

1.GİRİŞ

1.1 Problem Durumu

Eğitim, şüphesiz ki çok küçük yaşlardan itibaren başlar ve hayat boyu sistemli/sistemsiz devam eder. Aile içinde belli bir sisteme bağlı kalınmaksızın başlayan eğitim, eğitim kurumlarında sistemli bir biçim kazanarak sürer. Genel anlamıyla kültürel değerleri bireye kazandırma süreci olarak tanımlanan (Sönmez, 2007) ve temel görevi bireyi yaşama hazırlamak olan eğitim, bireyi bilgilendirmesinin yanında, bireye istenilen alanlarda temel birtakım davranışlar kazandırır.

1973 yılında 1739 sayılı yasa ile 8 yıla çıkarılması öngörülen ilköğretim, 18 Ağustos 1997 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan 4306 sayılı kanunla gerçekleştirilebilmiştir (MEB, 2007). Sekiz yıllık zorunlu eğitim, sistemli biçimde devam edecek olan eğitim süreçlerinin en önemlilerindendir. Temel bilgi, görgü, beceri kazanımı ve sosyalleşme bakımından çok önemli bir role sahip sekiz yıllık eğitim süreci sonunda bireyler, ilgi ve becerilerine yönelik orta öğretim kurumlarına girerek eğitim süreçlerine devam ederler.

Bu süreçte doğru ortaöğretim kurumu tercihi çok önemlidir. Çünkü pek çok birey ortaöğrenimini tamamladıktan sonra yüksek öğrenime devam etmek ister ve yapmış olduğu ortaöğretim kurumu tercihinin ne kadar önemli olduğunu bu süreçte anlar. Eğer ortaöğretim kurumu bireyin devam etmek istediği alan bazında bireye uygunsa ve bir temellik edebiliyorsa birey, herhangi bir zorluk yaşamaksızın yüksek öğrenimine devam edebilmektedir. Ancak, doğru yönlendirme olmaması sonucu yapılan yanlış ortaöğretim kurumu seçimi, bireye, kendi istediği alanda yüksek öğrenim yapmakta zorluk yaşatabilmektedir. Hatta bireyi istemediği alanlarda yüksek öğrenim yapmaya yönelmek durumunda bırakarak bireyi mutsuz kılabilir.

Farklı ortaöğretim kurumlarından gelen öğrencilerin alana yönelik hazır bulunuşluk düzeyleri göz önüne alındığında, yüksek öğrenimde ortak bir programa devam etmenin, öğrencilerin bireysel gelişimleri açısından bir takım sıkıntıları beraberinde getirebileceği düşünülebilmektedir. Mezun oldukları ortaöğretim kurumunun devamı niteliğinde bir yüksek öğretim kurumuna yerleşen ve alana yönelik hazır bulunuşluk düzeyleri yüksek olan bazı öğrenciler, bildikleri konuları tekrar işlemek durumunda kalabilirken, mezun oldukları alan dışında bir yüksek öğrenim kurumuna yerleşen ve alana yönelik hazır bulunuşlukları düşük olan bazı öğrenciler de konuların hızlı geçilmesinden kaynaklı dersle ilgili önemli noktaları kaçırıp zorluk çekebilmektedirler.

Bu durum yüksek öğretim kurumlarının yetenek gerektiren bölümleri için daha da önemli olabilmektedir. Çünkü yetenek gerektiren bölümlere girmek isteyen öğrenciler, yurt genelinde yapılan merkezi Öğrenci Seçme Sınavı'nın (ÖSS) yanı sıra, girilmek istenen alanla ilgili özel yetenek sınavına da tabi tutulurlar ve eğitim süreci bu temel üzerine inşa edilir. Bu çalışmada, araştırmanın odak noktası olması bakımından müzik öğretmenliği programı üzerinde yoğunlaşmıştır.

Müzik eğitimi, insanlara müziksel davranış kazandırma ve insanların müziksel davranışlarını geliştirme sürecidir. Bu süreç her insanın kendi yaşantısı üzerine kurulur, kendi yaşantısı üzerinde

odaklanır. Müzik eğitimi süreci önceden düşünülerek tasarlanır, planlanarak uygulanır, uygulanarak gerçekleşir (Uçan, 1997).

Bireyler kendi istekleri doğrultusunda özel kurumlar ya da özel dersler sayesinde müzik eğitimi alabilmektedirler. Bunların dışında, eğitim-öğretime 1988’de başlayan ve sanat (resim ve müzik) eğitimini kurumsal anlamda gerçekleştiren Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, müzik eğitimi veren kurumlar arasında çok önemli bir yere sahiptir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, kurulduğu tarihten bugüne öğrenci ve öğretmen almakta, eğitim – öğretim programları oluşturmakta ve geliştirmekte, kendilerine kaynaklık eden ilköğretim kurumları ve kendilerinin kaynak oluşturduğu yüksek öğretim kurumlarıyla gittikçe yoğunlaşan bir iletişim ve etkileşim içinde bulunmaktadır. Özellikle mezun öğrencilerin belli bir müzik altyapısıyla yerleştikleri yüksek öğretim kurumları açısından önemli bir yere sahiptir (Uçan, 1997).

Kurumsal anlamda müzik eğitimi almış öğrenciler ile, bir kuruma bağlı olmadan müzik eğitimi almış öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin farklı olması doğaldır. Bu farklılığın, öğrencilerin lisans eğitimleri sürecindeki başarılarını da etkileyebileceği düşünülmektedir. Böylelikle, öğrencilerin mezun oldukları lise türlerine bağlı olarak, müzik öğretmenliği programı giriş-yetenek sınavında ve lisans eğitimleri sürecinde aldıkları alan derslerinde sergilemiş oldukları başarılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin araştırılması gereği doğmaktadır.

1.2 Amaç

Bu araştırmayla, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalına 2003 yılında giriş yapan öğrencilerin, mezun oldukları lise türlerine göre, yetenek sınavı puanları ile alan derslerindeki başarı puanlarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranacaktır;

1. Öğrencilerin mezun oldukları lise türleri ile yetenek sınavı başarı puanı arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Öğrencilerin mezun oldukları lise türleri ile alan derslerindeki başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.1 **I. sınıf öğrencilerinin** mezun oldukları lise türleri ile, **performansa yönelik** derslerdeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.2 **I. sınıf öğrencilerinin** mezun oldukları lise türleri ile, **performans-kuram** derslerindeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.3 **II. sınıf öğrencilerinin** mezun oldukları lise türleri ile, **performansa yönelik** derslerdeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.4 **II. sınıf öğrencilerinin** mezun oldukları lise türleri ile, **performans-kuram** derslerindeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.5 **II.** sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, alana yönelik **kuramsal** derslerdeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.6 **III.** sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, **performansa yönelik** derslerdeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.7 **III.** sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, **performans-kuram** derslerindeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.8 **III.** sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, alana yönelik **kuramsal** derslerdeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.9 **IV.** sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, **performansa yönelik** derslerdeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.10 **IV.** sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, **performans-kuram** derslerindeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3 Önem

Sayıları 54'ü bulan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Müzik Eğitimi Bölümleri'nin öğrenci kaynağını temsil etmeleri bakımından sanat eğitimi veren kurumlar içerisinde önemli bir yere sahiptir. Yapılan araştırmalar, Türkiye'de şu an eğitim vermekte olan 22 müzik öğretmenliği lisans programının ortalama % 69,41' inin AGSL mezunu olduğunu göstermiştir (Bozkaya, 2006).

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri'nden mezun olan öğrencilerin dört yıllık müzik eğitimleri sonucunda girdikleri Müzik Eğitimi Bölümleri'nde, müzik alanından gelmeyen diğer öğrencilere göre daha başarılı olmaları beklenmektedir. Yapılan araştırma, bu bölümlerde okuyan AGSL mezunu ve diğer lise türlerinden mezun öğrencilerin, dört yıllık lisans süreçleri boyunca alana yönelik derslerdeki başarı durumlarının ortaya çıkartılması bakımından önem taşımaktadır.

1.4 Sınırlılıklar

Araştırma,

1. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ile sınırlıdır.
2. 2003 Girişli öğrencilerin yetenek sınavı puanları ve lisans eğitimleri boyunca aldıkları **alana yönelik** derslerin başarı puanlarıyla sınırlıdır.
3. Toplam 8 yarıyıllık eğitim sürecinin 7 yarıyılında alınan başarı puanlarıyla sınırlıdır.

2.İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde, araştırmanın konusu ile ilgili yapılan literatür taraması sonucu elde edilen yayınlara yer verilmiştir.

Konuyla ilgili ilk çalışma, Alper ERGÜN'ün 2006 yılında Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı'nda yaptığı "Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nı Kazanan Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre, Giriş Sınavı Puanları İle Müzik Teorisi Ve Bireysel Çalgı Derslerindeki Başarı Puanlarının Karşılaştırılması" başlıklı yüksek lisans tezidir.

Ergün bu çalışmasında, Marmara Üniversitesine 2001, 2002, 2003 ve 2004 yıllarında giriş yapan öğrencileri, geldikleri lise türlerine Güzel Sanatlar, Konservatuar, Genel Lise ve Diğer (Meslek Lisesi ve Askeri Lise) olmak üzere 4 grupta toplamıştır. Öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre, yetenek sınavında ve lisans eğitimleri boyunca Müzik Teorileri ve İşitme eğitimi ile Bireysel Çalgı derslerinde aldıkları başarı puanlarını bilgisayara aktarmış; SPSS for Windows 11.5 programını kullanarak çeşitli analizler yapmıştır. Öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre giriş sınavında ve 2001, 2003, 2004 yıllarında, Müzik Teorileri ve İşitme Eğitimi (MTİE) dersleri ile Bireysel Çalgı derslerinde aldıkları başarı puanlarını Kruksal Wallis testini yaparak karşılaştırmış; 2002 yılında giriş yapan öğrencilerin Müzik Teorileri ve İşitme Eğitimi dersleri ile Bireysel Çalgı derslerinde aldıkları başarı puanlarını ise Mann-Whitney U testini uygulayarak incelemiştir.

Yapılan analizler sonucu 2001 girişli öğrencilerin yetenek sınavı puanlarında ve Bireysel Çalgı derslerinde aldıkları puanlarda anlamlı bir fark bulunamazken, Müzik Teorileri ve İşitme Eğitimi dersinde anlamlı bir farklılaşma gözlenmiştir. Bulunan bu anlamlı farklılığın dışında diğer yıllarda giriş yapan öğrencilerin, gerek giriş sınavları puanlarında gerek MTİE ve Bireysel Çalgı derslerinde anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Konuyla ilgili bir diğer çalışma, Cansevil TEBİŞ'in, 2006 yılında Denizli, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nce düzenlenen, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunduğu, "Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Okuyan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Ve Genel Lise Mezunu Öğrencilerin Alan Derslerindeki Başarı Durumlarının Ve Lise Mezuniyet Başarı Notlarının Karşılaştırılması" başlıklı bildirisidir.

Tebiş araştırmasında, öğrencileri, geldikleri lise türlerine göre AGSL ve Genel Lise olmak üzere iki grupta incelemiştir. Toplam 111 öğrencinin (62 AGSL, 49 Genel Lise) lise mezuniyet notlarını tek yönlü Anova testi ile değerlendirmiş ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nden mezun olan öğrencilerin daha başarılı olduğunu bulgulamıştır. Aynı şekilde iki grubun alana yönelik derslerini karşılaştıran Tebiş, AGSL grubunda yer alan öğrencilerin Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi ile Özel Öğretim Yöntemleri dersinde daha başarılı olduklarını saptamıştır.

Konuyla ilgili bir başka çalışma ise Ahmet Serkan ECE ve Sevilay KAPLAN'ın, 2006 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde hazırlamış oldukları "Müziksel Algılama (İşitme, Okuma, Yazma) Ses Ve Çalgı Yeteneği Arasındaki İlişkilerin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı makaleleridir.

Makalede, 2003-2006 yılları arasında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın yaptığı özel yetenek sınavlarının her iki aşamasına girmiş toplam 538 adayın tüm puanları ile, araştırmada ele alınan öğrencilerin cinsiyet ve mezun oldukları lise türü değişkenleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Lise değişkeni AGSL ve Diğer olmak üzere iki grupta incelenmiştir.

Çalışmada toplanan tüm veriler SPSS paket programında işlenmiştir. Öğrencilerin İşitme Alanı, Ses Alanı ve Çalgı Alanı puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, standart sapma, varyans gibi betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Araştırmada ele alınan değişkenler arasındaki ilişkiler, Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Tekniği ile hesaplanmıştır. İki grup ortalamaları arasında fark olup olmadığı ise, t-Testi ile belirlenmiştir.

Elde edilen sonuçlara göre, adayların cinsiyetleri ile işitme puanları arasında anlamlı bir ilişki saptanamazken, yine adayların cinsiyetleri ile ses ve çalgı puanları arasında erkek öğrenciler için anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Ayrıca değişken olarak öğrencilerin geldikleri okul türlerini de inceleyen araştırmada, AGSL'den gelen öğrencilerin, diğer lise türlerinden gelen öğrencilere göre işitme ve çalgı sınavlarında daha yüksek başarı göstermiş olduğu bulgulanmıştır.

3. YÖNTEM

3.1 Araştırma Modeli: Yapılan araştırma mevcut durumu ortaya koyması bakımından betimsel bir nitelik taşımaktadır ve genel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır.

3.2 Çalışma Grubu: Çalışmada örneklem alınmamış; çalışma grubu üzerinde uygulama yapılmış ve yoğunlaşmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na 2003 yılında giren öğrenciler ile sınırlı tutulduğundan, çeşitli lise türlerinden gelen toplam 41 öğrenci, araştırmanın hem evrenini hem de örneklemi temsil etmektedir. Tablo 1'de çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre frekans (öğrenci sayısı) ve yüzdelik dağılımları gösterilmiştir.

Tablo 1 – Çalışma Grubunu Oluşturan Öğrencilerin

Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımı

	AGSL	Diğer			Toplam
		Genel	Anadolu	Meslek	
f	24	13	2	2	41
%	58	32	5	5	100

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin geldikleri lise türleri, “AGSL ve Diğer Liseler” olmak üzere iki ana grupta toplanmış ve analizler bu iki ana grup üzerinde yapılmıştır.

3.3 Verilerin Toplanması: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na 2003 yılında giriş yapan, çeşitli lise türlerinden

mezun öğrenciler üzerinde yapılan araştırmada veriler, bölüm başkanlığının izniyle, giriş yetenek sınavı puanlarının ve 7 dönemlik akademik başarı puanlarının elde edilmesiyle toplanmıştır.

3.4 Verilerin Çözümü ve Yorumlanması: Çalışmada öğrencilerin yetenek sınavı puanları ve alana yönelik derslerde aldıkları başarı puanları üzerinde durulmuştur.

Uzman görüşü alınarak alana yönelik dersler, “Performans Dersleri”, “Performans ve Kuram Dersleri” ve “Kuramsal Dersler” olarak 3 gruba ayrılmıştır. Gruplama işlemi, derslerin tamamı kendi içinde kuram ve performansı barındırsa da, derslerin içerdikleri uygulama ve teori kredilerine göre sınıflandırılmışlardır.

Tablo 2’de alana yönelik dersler, sınıflar bazında gösterilmiştir.

Tablo 2 – Çalışma Grubunu Oluştıran 2003 Girişli Öğrencilerin Lisans Programlarında Yer Alan Derslerinin Kategorilere Göre Dağılımı

	Performans Dersleri	Performans- Kuram Dersleri	Kuramsal Dersler
I. Sınıf	Piyano I-II, Bireysel Çalgı Eğitimi I-II, Okul Çalgıları I-II, Bireysel Ses Eğitimi I- II	Müzik Teorileri ve İşitme Eğitimi I ve II	-
II. Sınıf	Piyano III-IV, Bireysel Çalgı Eğitimi III-IV, Okul Çalgıları III, Toplu Ses Eğitimi I-II, Okul Bandosu, Elektronik Org Eğitimi	Müzik Teorileri ve İşitme Eğitimi III, Armoni	Müzik Tarihi
III. Sınıf	Piyano V-VI, Bireysel Çalgı Eğitimi V-VI, Koro I-II, Orkestra / Oda Müziği I-II, Eşlik (Koropetisyon), Toplu Gitar Eğitimi I-II, Okul Şarkılarına Piyanoda Eşlik	Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği Piyano Bakımı ve Akordu	Güncel / Popüler Müzik, Müzik Kültürü, Çalgı Bilgisi ve Bakımı
IV. Sınıf	Bireysel Çalgı Eğitimi VII, Koro III, Orkestra / Oda Müziği III	Oyun, Dans ve Müzik, Eğitim Müziği Repertuarı Tanıma ve İnceleme	-

Öğrencilerin giriş yetenek sınavı puanları 100 üzerinden puanlanmış ve analiz edilmişken; öğrencilerin lisans süreçleri boyunca alana yönelik derslerde aldıkları başarı puanları 4 lük sisteme göre puanlandırılmış ve analiz edilmiştir.

Elde edilen başarı puanları SPSS (Statistical Package for the Social Science) for Windows 10.0.1 programına girilmiş, Mann–Whitney U Testi yapılarak öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre, yetenek sınavı ve lisans süreçleri boyunca aldıkları alana yönelik dersler bazında anlamlı bir farklılık gösterip göstermedikleri incelenmiştir. Analiz 0,05 anlamlılık (signification) düzeyinde yapılmıştır.

Mann–Whitney U Testi, iki ilişkisiz örneklemden elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediklerini test eder. Başka bir anlatımla, bu test iki ilişkisiz grubun, ilgilenilen değişken bakımından evrende benzer dağılımlara sahip olup olmadığını test eder (Büyüköztürk, 2003).

4. BULGULAR

1. Alt probleme ait bulgular:

Öğrencilerin mezun oldukları lise türlerine göre yetenek sınavı başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 3 - Öğrencilerin Geldikleri Lise Türlerine Göre Yetenek Sınavı Puanlarına Yönelik Mann–Whitney U Testi Sonuçları

Lise türü	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
AGSL	24	21.42	514.00	194.00	.791
Diğer	17	20.41	347.00		

Tablo 3'e göre, öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre yetenek sınavı puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U = 194.00$, $p > .05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında, AGSL'den gelen öğrencilerin, diğer lise türlerinden gelen öğrencilere göre yetenek sınavında daha başarılı olmadıkları anlaşılmaktadır. Bu bulgu öğrencilerin geldikleri lise türlerinin, öğrencilerin yetenek sınavı puanlarında anlamlı bir farklılığa yol açmadığını göstermektedir.

2. Alt probleme ait bulgular:

2.1 I. sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, performansa yönelik derslerdeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 4 - I. Sınıf Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise Türleri İle Performansa Yönelik Derslerdeki Başarı Puanlarına Yönelik Mann–Whitney U Testi Sonuçları

Lise türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
AGSL	23	22.43	516.00	151.00	.223
Diğer	17	17.88	304.00		

Tablo 4'e göre, öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre I. sınıfta alınan performansa yönelik derslerin başarı puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U = 151.00$, $p > .05$). Başka bir deyişle, öğrencilerin I. sınıfta aldıkları performansa yönelik derslerin başarı puanları ile geldikleri lise türleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

2.2 I. sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, performans-kuram derslerindeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 5 - I. Sınıf Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise Türleri İle Performans-Kuram Yönelik Derslerdeki Başarı Puanlarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Lise türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
AGSL	22	20.82	458.00	169.00	.608
Diğer	17	18.94	322.00		

Tablo 5'e göre, öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre I. sınıfta alınan performans-kuram derslerinin başarı puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U = 169.00$, $p > .05$). Bu bulgu öğrencilerin geldikleri lise türlerinin, öğrencilerin performans-kuram dersleri başarı puanlarında anlamlı bir farklılığa yol açmadığını göstermektedir.

2.3 II. sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, performansa yönelik derslerdeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 6 - II. Sınıf Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise Türleri İle Performansa Yönelik Derslerdeki Başarı Puanlarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Lise türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
AGSL	23	23.43	539.00	128.00	.065
Diğer	17	16.53	281.00		

Tablo 6'ya göre, öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre II. sınıfta alınan performansa yönelik derslerin başarı puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U = 128.00$, $p > .05$). Başka bir deyişle, öğrencilerin II. sınıfta aldıkları performansa yönelik derslerin başarı puanları ile geldikleri lise türleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

2.4 II. sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, performans kuram derslerindeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 7 - II. Sınıf Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise Türleri İle Performans-Kuram Yönelik Derslerdeki Başarı Puanlarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Lise türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
AGSL	23	18.59	427.50	151.00	.225
Diğer	17	23.09	392.50		

Tablo 7’ye göre, öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre II. sınıfta alınan performans-kuram derslerinin başarı puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U = 151.00$, $p > .05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında, AGSL’den gelen öğrencilerin, diğer lise türlerinden gelen öğrencilere göre II. Sınıfta alınan performans-kuram derslerinde daha başarılı olmadıkları anlaşılmaktadır. Bu bulgu öğrencilerin geldikleri lise türlerinin, II. Sınıf öğrencilerinin performans-kuram derslerinde aldıkları başarı puanlarında anlamlı bir farklılığa yol açmadığını göstermektedir.

2.5 II. sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, alana yönelik kuramsal derslerdeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 8 - II. Sınıf Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise Türleri İle Kuramsal Derslerdeki Başarı Puanlarına Yönelik Mann–Whitney U Testi Sonuçları

Lise türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
AGSL	23	19.52	449.00	173.00	.528
Diğer	17	21.82	371.00		

Tablo 8’e göre, öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre II. sınıfta alınan kuramsal derslerin başarı puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U = 173.00$, $p > .05$). Başka bir deyişle, öğrencilerin II. sınıfta aldıkları kuramsal derslerin başarı puanları ile geldikleri lise türleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

2.6 III. sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, performansa yönelik derslerdeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 9 - III. Sınıf Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise Türleri İle Performansa Yönelik Derslerdeki Başarı Puanlarına Yönelik Mann–Whitney U Testi Sonuçları

Lise türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
AGSL	23	23.37	537.50	129.00	.071
Diğer	17	16.62	382.50		

Tablo 9’a göre, öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre III. sınıfta alınan performansa yönelik derslerin başarı puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U = 129.00$, $p > .05$). Bu bulgu öğrencilerin geldikleri lise türlerinin, III. Sınıf öğrencilerinin performansa yönelik derslerde aldıkları başarı puanlarında anlamlı bir farklılığa yol açmadığını göstermektedir.

2.7 III. sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, performans-kuram derslerindeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 10 - III. Sınıf Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise Türleri İle Performans-Kuram Yönelik Derslerdeki Başarı Puanlarına Yönelik Mann–Whitney U Testi Sonuçları

Lise türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
AGSL	23	21.09	485.00	182.00	.709
Diğer	17	19.71	335.00		

Tablo 10’a göre, öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre III. sınıfta alınan performans-kuram derslerinin başarı puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U = 182.00$, $p > .05$). Başka bir deyişle, öğrencilerin III. sınıfta aldıkları performans-kuram derslerinin başarı puanları ile geldikleri lise türleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

2.8 III. sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, alana yönelik kuramsal derslerdeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 11 - III. Sınıf Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise Türleri İle Kuramsal Derslerdeki Başarı Puanlarına Yönelik Mann–Whitney U Testi Sonuçları

Lise türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
AGSL	23	20.09	462.00	186.00	.794
Diğer	17	21.06	358.00		

Tablo 11’e göre, öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre III. sınıfta alınan kuramsal derslerin başarı puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U = 186.00$, $p > .05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında, AGSL’den gelen öğrencilerin, diğer lise türlerinden gelen öğrencilere göre III. Sınıfta alınan kuramsal derslerde daha başarılı olmadıkları anlaşılmaktadır. Bu bulgu öğrencilerin geldikleri lise türlerinin, III. Sınıf öğrencilerinin kuram derslerinde aldıkları başarı puanlarında anlamlı bir farklılığa yol açmadığını göstermektedir.

2.9 IV. sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, performansa yönelik derslerdeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 12 - IV. Sınıf Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise Türleri İle Performansa Yönelik Derslerdeki Başarı Puanlarına Yönelik Mann–Whitney U Testi Sonuçları

Lise türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
AGSL	21	21.71	456.00	111.00	.079
Diğer	16	15.44	247.00		

Tablo 12'ye göre, öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre IV. sınıfta alınan performansa yönelik derslerin başarı puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U = 111.00$, $p > .05$). Başka bir deyişle, öğrencilerin IV. sınıfta aldıkları performansa yönelik derslerin başarı puanları ile geldikleri lise türleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

2.10 IV. sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri ile, performans-kuram derslerindeki başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 13 - IV. Sınıf Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise Türleri İle Performans-Kuram Yönelik Derslerdeki Başarı Puanlarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Lise türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
AGSL	20	19.33	386.50	123.00	.369
Diğer	15	16.23	243.50		

Tablo 13'e göre, öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre IV. sınıfta alınan performans-kuram derslerinin başarı puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($U = 123.00$, $p > .05$). Başka bir deyişle, öğrencilerin IV. sınıfta aldıkları performans-kuram derslerinin başarı puanları ile geldikleri lise türleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

5.SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Yapılan araştırmada, öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre yetenek sınavı puanlarında ve I. sınıf performans, performans-kuram; II. sınıf performans, performans-kuram ve kuram; III. sınıf performans, performans-kuram ve kuram; IV. sınıf performans ve performans-kuram derslerinde aldıkları başarı puanlarında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı incelenilmiştir.

Yapılan Mann-Whitney U testi sonucunda öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre yetenek sınavı puanlarında anlamlı bir farklılık göstermedikleri bulgulanmıştır. Bunun yanında I. sınıf performans, performans-kuram; II. sınıf performans, performans-kuram ve kuram; III. sınıf performans, performans-kuram ve kuram; IV. sınıf performans ve performans-kuram derslerinde alınan başarı puanlarında da anlamlı bir farklılaşma olmadığı saptanmıştır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik ve resim alanında 4 yıl boyunca eğitim veren önemli eğitim kurumlarındandır. Kurumsal anlamda 4 yıllık eğitim sürecinden geçmiş öğrenciler ile herhangi bir düzen içermeyen, kısa süreli bir eğitim sürecinden geçmiş öğrenciler arasında başarı yönünden anlamlı bir fark olması beklenmektedir.

Ergün (2006), Marmara Üniversitesinde 2001, 2002, 2003 ve 2004 girişli öğrenciler üzerinde yaptığı araştırmada, sadece 2001 yılında giren AGSL mezunu öğrencilerin Müzik Teorileri ve İşitme Eğitimi dersinde daha başarılı olduğu yönünde anlamlı bir fark bulgulanmıştır. Ancak, diğer yılların MTİE derslerinde anlamlı fark olmadığını bulgulanmış; incelenen dört yılın yetenek sınavı

puanlarında ve Bireysel Çalgı dersleri başarı puanlarında da hiç bir anlamlı farklılığın bulunamadığını belirtilmiştir.

Bu sonuca benzer bir diğer bulgu da Tebiş (2006) tarafından Süleyman Demirel Üniversitesinde yapılan çalışmada elde edilmiştir. Tebiş, AGSL ve diğer lise türlerinden gelen öğrencilerin alana yönelik derslerdeki başarılarını karşılaştırdığında, tek anlamlı farklılığı Müzik Teorileri ve İşitme Eğitimi dersinde bulgulamış ancak diğer hiçbir derste anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Tebiş'in bu bulgusu, Ergün'ün Marmara Üniversitesi'nde Yapmış olduğu araştırmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Bu çalışmalara ek olarak, Ece ve Kaplan'ın 2003-2006 yılları arasında Abant İzzet Baysal Üniversitesi EFGSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın yaptığı özel yetenek sınavlarına katılan 538 aday üzerinde çeşitli değişkenler bazında yaptığı incelemede, AGSL'den gelen öğrencilerin, diğer lise türlerinden gelen öğrencilere göre özel yetenek sınavlarının işitme ve çalgı alanlarında daha başarı oldukları bulgulanmıştır.

Abant İzzet Baysal Üniversitesi EFGSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda yapılan bu araştırmada, Ergün, Tebiş, Ece ve Kaplan'ın bulgularından farklı olarak, gerek yetenek sınavlarında alınan puanlar gerek lisans sürecinde alınan dersler bazında, başarı yönünden, lise türleri arası anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Yapılan araştırma ile Ece ve Kaplan'ın yapmış olduğu araştırma, yetenek sınavı sonuçlarını incelemek bazında birbirine benzerlik göstermekteyken; bu araştırmada sadece yetenek sınavı bazında değil, lisans sürecini de kapsayacak biçimde 2003 yılında okula giren öğrenciler üzerinde yürütmemiz, iki araştırmanın birbirinden ayrılan noktalarını teşkil etmektedir. Ece ve Kaplan'ın çalışması yetenek sınavına giren adaylar ile ilgili çeşitli değişkenler bazında bir takım veriler ortaya koymaktayken, çalışma konusunun dışında kalması nedeniyle lisans süreci ile ilgili herhangi bir veri ortaya koymamaktadır. Yapılan bu çalışmada ise, Ece ve Kaplan'ın yapmış olduğu çalışmadan farklı olarak öğrencilerin yetenek sınavı puanları ve lisans süreçlerindeki başarı durumlarına yönelik veriler ortaya konmaktadır.

Tüm lise grupları incelendiğinde sadece giriş/yetenek sınavı puanlarında değil aynı şekilde lisans eğitimleri boyunca aldıkları alana yönelik derslerde de başarı yönünden anlamlı farklılığın bulunmaması oldukça düşündürücüdür. Dört yıl süreyle müzik eğitimi alan AGSL öğrencilerinin, diğer lise türlerinden gelen öğrencilerden daha başarılı olmaları beklenirken, arada anlamlı bir farklılığın bulunamayışı, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde verilen eğitimin niteliği üzerine bir takım soru işaretleri uyandırmaktadır.

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na 2003 yılında giriş yapan öğrencilerin, geldikleri lise türlerine göre yetenek ve alana yönelik derslerinin başarı puanlarını karşılaştıran araştırmada, başarı yönünden gruplar arası hiçbir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçtan hareketle şu önerilerde bulunmaktadır:

1.Milli Eğitim Bakanlığı yetkililerine ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müdürlerine, AGSL’lerde gerek öğretim programından kaynaklanan sorunlar ve gerekse öğrenci seçme sınavları konularında, dolayısı ile bu okullardaki eğitim ve öğretim kalitesini artırma konusunda daha hassas olmaları,

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlıklarına,

2.1 Müzik Eğitimi Anabilim Dallarını kazanan öğrencilerin alana yönelik düzeylerini belirlemeleri ve öğrencileri düzeylerine uygun en az iki gruba ayırmaları,

2.2 Öğrencileri en az 4 yarıyıl, düzeylerine uygun gruplarda okutmaları ve her yarıyıl başında öğrenci düzeyleri yeniden belirlenerek grupların bu düzey farklılıklarına göre yeniden oluşturmaları,

2.3 Alana yönelik derslerin öğretim programlarını, grupların düzey farklılıklarına göre şekillendirmeleri ve bu programların, belirlenen süre sonunda gruplar arası farklılığı ortadan kaldıracak şekilde yapılandırmaları,

2.4 Gruplar bazında alana yönelik derslerin öğretim programlarının, derse yönelik öğretim elemanlarının yapacakları toplantı sonucunda oluşturmaları ve dersi verecek öğretim elemanlarının, dersi bu programa göre sürdürmeleri önerilmektedir. Böylelikle aynı derse farklı dönemlerde farklı öğretim elemanlarının girmesi durumunda, derse yönelik kişi bazlı öğretim programlarının oluşumunun engellenmiş; öğrencilerin gelişiminin de bir program dahilinde belli bir düzene ve sürekliliğe kavuşturulmuş olacağı düşünülmektedir.

2.5 Ayrıca grupların farklılıkları göz önünde bulundurulacak olursa, alana yönelik derslerin değerlendirilme kriterleri çok iyi belirlenmeli; herhangi bir belirsizliğe ya da çelişkiye yer vermeyecek şekilde oluşturulmalıdır.

KAYNAKLAR

Bozkaya, İ (2006). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunlarının Müzik Öğretmenliği Programı Kontenjanları İçindeki Yeri. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*. Denizli:Pamukkale Üniversitesi.

Büyüköztürk, Ş. (2003). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. (Üçüncü Baskı). Ankara: PegemA.

Ece, A.S, Kaplan, S (Baskıda). Müziksel Algılama (İşitme, Okuma, Yazma) Ses Ve Çalgı Yeteneği Arasındaki İlişkilerin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*.

- Ergün, A. (2006). *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nı Kazanan Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre, Giriş Sınavı Puanları İle Müzik Teorisi Ve Bireysel Çalgı Derslerindeki Başarı Puanlarının Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , İstanbul.
- Karasar, N.(2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* , Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Köse H. S.(2006). Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Öğrenci Kaynağı Olarak Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri., *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Sönmez, V (2007). *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*, 13. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Tebiş, C (2006).Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Okuyan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Ve Genel Lise Mezunu Öğrencilerin Alan Derslerindeki Başarı Durumlarının Ve Lise Mezuniyet Başarı Notlarının Karşılaştırılması.*Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Uçan, A (1997). *Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*, 2. Baskı, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- MEB, (2007).<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html> erişim: 13.06.2007